

megalakításával, és legközelebb elvárom az önnök erre vonatkozó ajánlatait.

München, 1879. aug. 10.

Ferenc József, s. k.
Stremayr, s. k.

* * *

Az új miniszterek névsoráról nagyon kevés újat jegyezhetünk föl. A kinevezést ő felsége kézírata értelmében „legközelebbre” várják. Majdnem bizonyosnak tartják, hogy Taaffe grófnak kívül Stremayr, Horst és Ziemalkowski az új kabinetnek is tagjai lesznek és így csak Pretis, Chlumetzky, Glaser és Mannsfeld fognak kiválni belőle. Ezek utódjait azonban még csak nem is találgatják a bécsi lapok; lehetséges, hogy a többi pártárványlatokból fognak választani, az alkotmányhű pártot pedig az említett négy miniszter fogja képviselni.

* A bécsi hivatalos lap közli az osztr. miniszterium kinevezését. Taaffe min elnök, Stremayr igazságügy, Horst honvédelem Falkenhaym gróf, földmívelés, Korb Weindenheim báró kereskedelem, további Ziemalkowski és Prazak lettek miniszterek. Taaffe egyúttal a belügyi Stremayr a közoktatási és Csertek osztályfőnök a pénzügyminiszterium vezetésével bizatik meg.

* Gróf Andrassy lemondását király ő felsége elvben elfogadta.

A lapok Andrassy gróf lemondásáról.

A Pester Lloyd a következő sorokat írja:

Oly forrásból, melynek megbízhatóságát illetőleg legkisebb kételyünk sem lehet, nagyfontosságú közleményt kapunk, mely minden más érdeket háttérbe szorít. Azt jelentik ugyanis nekünk, hogy gr. Andrassy kirándulása Terebesre nem szabad-ságra menet, hanem úgy tekintendő, mint bevezetése gróf Andrassy végleges visszavonulásának a külügyek vezetésétől. A budai gr. Andrassy-féle palota összes lakóinak már felmondtak és a palotát tényleg berendezik a gróf számára. Ismétéljük: a közleményt feltétlenül megbízható forrásból vesszük de a definíthatlan, hogy ne mondjuk félelmes perspektívával szemben, mely előttünk fel tárul, mégis azon reménynek akarnánk helyet adni, hogy a hír nem fog valóban bizonyulni. Egyelőre tartózkodunk minden kommentártól és be akarjuk várni mit hoz a legközelebbi nap.

A „Pester Lloyd” 12-én kelt esti lapja a következő megjegyzéseket teszi:

Azon fontos tartalom híriükhöz, melyet Andrassy terebesi utazásának jelentősége felől kapunk, a politikai kérdések oly halmaza fűződik, hogy botorság lenne azonnal megkísérteni ezeket a válasz adást. Micsoda okok azok melyek Andrassy most arra bírhatják, hogy lemondását adja be, s lemondása szabad elhatározásának eredménye-e avagy kényszerítve lett rá? Politikai indokok forognak-e fenn, vagy csupán személyi kérdések voltak a döntők? S ha az indokok politikaiak — a

Ad. 2. 3. Ezen pontokról semmi továbbit nem nyilváníthatok, minthogy az ő Felsége által szentesített törvények mindig megtartattak, s hogy ezen vidék is az ő felsége által megerősített törvények szerint azonban ideiglenesen katonai ellenőrzés alatt igazgattatik.

Ad. 4. A fegyverek az eddig katonai szolgálatot tett székegyeknél meghagyatnak, a többi népességnél levő fegyverek azonban mind addig míg a közös (gemeinschaflich) igazgatás (Verwaltung) által szükségesnek láttatik illető feljegyzés és ellenőrzés alatt, a vidékben meghatározandó helyekre lefognak rakatni. A határórvonal szolgálat azonban, hasonló katonai kötelezettség, fegyelem és hűség alatt, további törvényszerű szabályozás, ezután a szék minden polgárai által egyformán fog teljesíteni, a mennyiben ezek tudniillik katonai szolgálatra alkalmasok, önként értendőik, hogy ezek a szolgálat alatt katonai törvények szerint igazgattatnak. Ellenben a sorkatonaság is kezeskedik (garantirt), hogy az ország minden nemzeteit erőszakos megrohanások ellen védeni fogja.

Ad. 5. Az előbbi pontok által meg van oldva s marad az előbbi állásban.

Ad. 6. Minthogy az országgyűlés teendője, annál fogva nem lehet a mostani szerződésnek tárgya.

Ad. 7. Ezen pontba B. Heydte százados teljeséggel bele nem egyezik, sőt inkább határozottan követeli, hogy az „önkéntesek” és „Mátyás-huszárok” fegyvereiket s lovaikat a cs. kir. csapatok előrszénél letegyék. Alovakra vonatkozólag azok, melyek a huszárok által nyugta mellett vették át, úgy hiszi a százados és előrsi parancsnok, hogy az előbbi tulajdonosoknak hiteles kimutatása mellett azoknak alapos igényeire a vezénylő tábornok ő nagyméltósága méltányos tekintettel leend úgy szintén azon löfelszerelvényekre is, melyek a székegyhuszároktól adattak át.

külgügyi politikai menete-e az, mely a változást a külügyek vezetésében szükségessé vagy hasznossá teszi: avagy a belviszonyokban készülő-egyökeres átalakulás, mely lehetetlenné teszi, hogy Andrassy az eddigi irányban működjék; avagy Andrassy személyiségében akadályt látjuk-e egy új belügyi politika inaurálásának? És mily következei lesznek a gróf visszalépésének a belső átalakulásokra s milyenek a monarchia nemzetközi viszonyaira? Hol van és ki az a politikai személyiség, ki hivatva lehet Andrassy gróftól pótolni, s micsoda politika fog az Andrassy által követett helyébe lépni? Ki akar vállalkozni arra, hogy Ausztria-Magyarországon folytassa azon politikát, a melynek részére Andrassy a közélet szellemeit csak nehezen nyerhette meg, avagy Andrassy visszalépése ezen politika meghátrálását jelent? Be ismerjük, hogy tudomásunk a tényeknek között ismertetésénél többre nem terjed. Előttünk csak a tény áll, a melyben kétkedni teljességgel semmi okunk sincs, de a kulisszák mögött történt dolgok az erők összejárása s az akció célja egyelőre előttünk s az egész világ előtt sürün el van leplezve. Csak gyanításokat hozhatnánk fel, tényeket nem. Oly hirtelen, oly váratlan s a helyzet által oly kevésbé indokoltan tűnik fel Andrassy hogy szükségképen oly behatásokra kell gondolnunk, melyek nem normalis mértékkel mérendők. Hogy csak egyre emlékeztessük; Andrassy visszalépése még csak parlamentárisan sem igazolható. Andrassy gróf megnyerte a delegációkat, tehát azon alkotmányos testületeknek bizalmát és jóváhagyását, a melyeknek felelős, sőt politikája a két parlament sanctióját is megnyerte s azon egyedül tény, melyet a delegációk szervezete óta végrehajtott, c. i. a portálvi konvenciót még nem volt alkalma az illető testületek előtt képviselni.“

A „Neue freie Presse”, Andrassy politikájának elkeseredett ellensége, egy gyöngye fordulatot tesz. Ajánljuk ellenzéki lapjaink figyelmébe a melyek a bécsi collegát tartották eszményképük gyanánt. A „Neue freie Presse” tehát nem tartja meglepőnek, ha olyanok emelték volna ki Andrassyt a nyeregéből, a kik nincsenek képviselve a parlamentben: de ő azt hiszi, hogy a novibazari conventio sóvársága buktatta meg Andrassy gróftól és ezt mondja, hogy őt nem fogja gyászolni azt a minisztert, a ki nem vette tekintetbe a közvéleményt és a delegációkban olykor lovagostort suhogtatott, hanem örülni sem fognak bukásán, mert nagyon jól tudják, hogy az általuk megtámadott politika tovább fog élni Andrassy nélkül. Ezért ő felelős, de nem az ő munkája, ámbár szívesen dicsekszik vele.

A „Neue freie Presse” tehát már kezdi belátni, hogy még rosszabb is következhetik.

A „Kölnische Zeitungnak” a következőket jelent Bécsből: „Andrassy gróf néhány nap előtt azt a sürgős kívánságát fejezte ki ő felsége előtt, hogy lemondhasson, de határozott vá; laszt nem kapott az uralkodótól. Mindamellett bizonyosnak mondható, hogy Andrassy nem fogja visszavonni lemondási kérelmét! azonban a végleges elintézés még elhúzódhatik talán novemberig is. Andrassy lemondásának okául most is azt mondják, hogy erős ellenzésre talált előbbi befolyások

Ezen két csapat (Corps) embereinek, mint olyanoknak semmi bántalmok nem lesz, tetszéseik szerint a cs. kir. hadseregben szolgálatba léphetnek, a foglalkozás nélkülük pedig utlevéllel ellátva lakhelyükre (Heimath) utasítanak. A miniszterium által kinevezett tisztiek rangjakra vonatkozó igényeiket annak idejében a meghatározott hivatal elébe terjeszthetik.

Ad. 8. Mindkét részről bizalomteljesen reméljük ő Felsége kegyétől, hogy vidékünk, politikai mozgalmakban résztvevő egyénei semmi felelősség alá nem fognak vonatni.

Ad. 9. 10. 11. 12. Ezek önként értendőnek. A fennebbi pontok általunk, a békekötésre (Pacifizirung) ki küldött biztosok által ilyenképen módosítottak a Ratificatio feltétele alatt, a mely legközelebbi reggel 4 órákor Arapatákán fog megtörténni és kicseréltetni.

Földvár (Marienburg) jan. 1. 1849.
Azon megjegyzéssel, hogy azon ágyuk, melyek a határszéli ezredek állományához nem tartoznak, vagy a cs. kir. raktárakba, valamint az ezredeknek nem tartozó löszerek”kiszolgáltatásának, vagy az ágyuk a mennyiben alkalmasok leendének, cs. kir. hatóság által meghatározott helyen, Háromszék költségére ismét harangokká öntessenek.

Br. Heydte, százados, cs. k. meghatalmazott.

Béldi Gergely, mint a küldöttség elnöke, Gr. Kálnoky Imre, Bialis Ferenc, Jancsó Elek Gödri Ferenc, Varga Mihály Cseh Imre, Gyárfás Dávid Papp György, Nagy Ferenc.

A fennebbi megállított 12 szerződési pontok azoknak jól kifejezett értelmében és a békekötés pacifikatói jól felfogott céljából ezenal megerősít-

barátjainál. Ehhez járul mindenesetre a cseh és morva nagybirtokosok compromissuma is, és Andrassy az agodalma, hogy Taaffe cabinettel, vagy ennek a még inkább jobbra kanyarodó utódjaival tartósan nem maradhat együtt. Taaffe és Andrassy közt többi napokban egyetértés jött létre a külügyi politika illetőleg, sőt Andrassy Taaffe-jövendő collegáinak neveit is tudta, és azok kinevezését helyeselte, de a belügyi politika jelen fordulatával szemben a mostani pillanatot aránylag a legkedvezőbbnek tartja a lemondásra. Ő azt hiszi, hogy a delegációban mint delegátus jobban, és elfogódás nélkül védelmezheti politikáját, mint a miniszterezékből. Esetleges utódjáról mindenféle hírek keringenek. Nekem okom van hinni, hogy jelenleg Clam-Martinitz Henrik gróf áll az előtérben, ámbár a hírlapok eddig még nem emlegették őt. Andrassy utódjának megválasztása kétszeresen neheze, a berlini cabinethez való viszony miatt, a melynek az eddig megnevezettek állítógat nem tetszettek valami különösen. Andrassy már két hónappal ezelőtt tudatta Bismark herceggel elhatározását, hogy lemond.“

A „Deutsche Zeitung” írja, hogy Andrassy gróf barátjai még most is remélik, hogy a válság a külügyminiszter javára fogfeldőlőni, és valószínűnek tartják, hogy az uralkodó hercegi címet fog adni elismerése és kegye állandó jeléül a távozó államférfinak.

Tiszta Lajos, szegedi kir. biztos megkereste a fővárosi hatóságot, hogy az újonnan felépülő város díszítéséhez majdan szükséges befizetési ültetvényeket, nevezetesen fákat és cserjéket a főváros költség kimelés szempontjából engedné neki át. Gerlócy polgármester ur azonnal intézkedett, s a főkerítés által egy kimutatást közzétett arról, hogy milyen fák s cserjék állnak a főváros rendelkezésére. A főkerítés kimutatásában külön felsorolja azokat faneveket, melyek díszítésre alkalmasak. Ilyenekből 5000 darab cserje volna rendelkezésre, sőtányokra 4000 darab van használható, erdőültetvényekre alkalmas magonc pedig 25000 darab adható át. Gerlócy az ügyet e szerint fogja a legközelebbi tanács ülés elé terjeszteni s a főváros e lődi tanúsított áldozatkészségétől remélhető, hogy Szeged város kiépítésé körül is, megteszi közelességét.

Katonai körökben fontos változások történnék. A hivatalos lap következőket közli: Ő Felsége montepastellói: báró Mollináry Antal tábornagynagy, lembergi parancsnoktól tábornoknak, egészségi tekintetből tett saját kérelmére, ezen állásától való fölmentését elrendelni és neki a kérelmezett szabadságot, számfelletti viszonyba való helyezést mellet, megadni; továbbá báró Litzelhofen Ede altábornagoyt krakkói hadparancsnokot, — lembergi parancsnoktól tábornokká — báró Bienenher Károly altábornagoyt, a II. k gyaloghadosztály és a törzsiszti tanfolyam parancsnokát, — krakkói hadparancsnokká kinevezni méltóztatott.

A teljesen levertnek hitt zulu király — mint a Times legújabb jelenti — még újabb ellentállási kísérletekre készül. Az angolok visszavonulását Ulundiból annak tulajdonítja, hogy su-

tetnek a cs. kir. hadsapat commendans által befoglalásával azonban a katonai biztos által tett és a küldöttség által is megengedett pötléknak (hozzátételnek) és löszerek és ágyuk átadására vonatkozólag.

Ezen békeszerződés (Pacifikation) kölcsönös kicserélése 1849. jan. 2-án Arapatakon fog megtörténni és csak azután lép teljesen érvénybe, ha a katonai határőrök meg a Szék katonai és polgári tekintélyei és a községek eskületele a katonai biztos Br. Heydte századosnak adott kézbeadással fog megtörténni.

Kelt Brassó, január 2. 1849 reggeli 4 órákor.

Gedeon József, tábornok hadcsapatvezér.

Mint ezen eskületétre felhatalmazottak megerősítjük, ratificáljuk mi is Háromszéknevében a fennebbi pontokat.

Arapaták, január 2-án 1849.

Béldi Gergely, mint elnök.

Bialis Ferenc, Gyárfás Dávid, Gr. Kálnoky Imre, Varga Mihály, Gödri Ferenc, Jancsó Elek, Székely Dávid, Papp György.

Az eredeti német szövegű szerződés, egykoru hiteles német szövegű másolatából lefordította és közli.

Hidvég, 1879. aug. 10-én.

Nagy Sándor.